

ЗБЕРЕЖЕННЯ МІСЦЕВИХ ГЕНЕТИЧНИХ РЕСУРСІВ У КОНЯРСТВІ РЕСПУБЛІКИ БІЛОРУСЬ

Герман Ю. І., Чавлитко В. І., Горбуков М. А., РУП «НВЦ НАН Білорусі з тваринництва»

Наведено відомості щодо походження поліських коней і результатів експедиційного обстеження конепоголів'я в сільськогосподарських підприємствах зони поширення цієї популяції у південних районах Брестської і Гомельської областей. Виділено 10 жеребців-плідників і 96 кобил, найбільш відповідних за комплексом ознак розробленому стандарту. Подано відомості з пристосованості поліських коней до умов місцевого клімату, різноманітності їх господарського використання в сучасних умовах. Відображено основні положення розробленої Програми збереження популяції поліських коней у Республіці Білорусь.

Ключові слова: поліські коні, моніторинг, екстер'єр, проміри, збереження, генетичні ресурси.

SAVING LOCAL GENETIC RESOURCES IN HORSE BREEDING IN BELARUS

Herman Y. I., Chavlytko V. I., Gorbukov M. A., RUE "SPC of NAS of Belarus on Animal Husbandry"

Information about the origin of Polesye horses and results of the expedition survey of horse herds at farms area for spread of this population in the southern districts of the Brest and Gomel regions is presented in the article. 10 stallions and 96 mares were highlighted as the most relevant on a complex of traits by developed standards. Information about the adaptation of Polesye horses to the local climate, the diversity of their economic use in modern terms is presented. The main provisions of safe program for Polesye horses in the Republic of Belarus are shown.

Keywords: Polesye horses, monitoring, exterior, measurements, saving, genetic resources.

УДК: 636.1.082

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ГЕНОФОНДУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПОРІД КОНЕЙ УКРАЇНИ

Гладій М. В., д. е. н., професор, Бондаренко О. В., к. с.-г. н.,
Вишневський Л. В., к. с.-г. н., Ільницька Т. С., аспірант
Інститут розведення і генетики тварин НААН

У статті подано аналіз сучасного стану генофонду вітчизняних порід коней в Україні. Проведена оцінка динаміки кількості суб'єктів племінної справи у конярстві та чисельності поголів'я коней різних порід. Визначені категорії генофондових об'єктів з класифікацією щодо їх збереження. Виявлені шляхи збереження та удосконалення племінних ресурсів вітчизняних порід коней. Висвітлені заходи подальшого розвитку генофондових об'єктів. Висвітлено тенденції зміни поголів'я коней за 12-річний період та роль провідних господарств при збереженні та вдосконаленні основних порід коней в Україні.

Ключові слова: кінь, порода, генофондовий об'єкт, кінний завод, українська верхова, гуцульська, новоолександрівська ваговозна порода.

Проблема збереження й раціонального використання племінних ресурсів сільськогосподарських тварин України виникла в середині минулого століття. Вже в 70-х роках було поставлене питання не тільки про необхідність збереження племінного матеріалу локальних порід тварин шляхом створення генофондових стад, а й про доцільність вивчення в них генетичних закономірностей при розведенні тварин у малочисельних ізольованих популяціях [1]. На основі аналізу племінної документації та обстеження стад були відзначені такі основні позитивні риси локальних порід і популяцій сільськогосподарських тварин України, як адаптованість до місцевих умов, підвищена резистентність, висока якість продукції [2, 3]. За результатами досліджень Гузева І. В. сформульовано основний стратегічний постулат охорони генетичного різноманіття тваринництва України: *“Зберігаємо всю, що дійшла до наших днів, селекційну спадщину нації, перш за все, усі аборигенні та місцеві, у т.ч. і новостворені комерційні породи, а також резервний для наступного використання в породотворному процесі та різних системах схрещувань, чистопородний генофонд вітчизняних мікропопуляцій кращих світових генетичних ресурсів”* [4].

Із початку 90-х років минулого століття в конярстві чітко простежуються два процеси: скорочення поголів'я та розширення використання світового генофонду, насамперед, у спортивному конярстві та у призовому спорті [5, 6]. Використання спеціалізованих порід призвело до зменшення поголів'я місцевих, які відзначаються адаптованістю, міцністю конституції, мають підвищений рівень загальної резистентності, високу відтворювальну здатність і низку інших цінних якостей, є носіями унікальних генів і генних комплексів. Тому необхідно зберігати рідкісний генетичний матеріал, унікальні гени та генеалогічні комплекси вітчизняних та аборигенних порід шляхом підтримання чистопородного розведення [7, 8].

Досвід країн із розвиненим конярством показав необхідність зміни стратегії ведення селекції у популяціях коней для їх збереження та удосконалення [9]. Це вимагає розробки нових методів роботи з породами коней із малою чисельністю, що є одним зі стратегічних пріоритетних завдань розвитку науки й техніки на період до 2015 року.

Існуюча система племінної роботи з породами ґрунтується на оцінці коней із визначення їх якості за комплексом ознак, що дає змогу виявити, наскільки поголів'я, яке оцінюється, відповідає встановленим вимогам селекції [10, 11]. Але ці підходи не завжди направлені на збереження генофонду і не забезпечують відновлення та удосконалення порід із малою чисельністю. Оперативна та всебічна оцінка племінних ресурсів, а також визначення вдалих генеалогічних комплексів і подальша робота з ними сприятиме вдосконаленню та збереженню популяцій коней вітчизняної селекції [12].

У зв'язку з цим, головною метою досліджень є визначення основних позитивних якостей локальних порід і популяцій коней України та обґрунтування селекційної ситуації у малочисельних породах коней різних напрямів використання.

Матеріал та методи досліджень. Матеріалом для досліджень послужили дані обліку коней у суб'єктах племінної справи з конярства, каталогів жеребців-плідників, допущених до племінного використання. Дослідження проведено за допомогою методів порівняльного та логічного аналізу, експертних оцінок сучасного поголів'я коней і спостережень за тенденціями розвитку галузі. Визначення категорії генофондового об'єкта проводили за загальноприйнятою класифікацією всіх порід, що рекомендовано міжнародною організацією ФАО та адаптовано для нашої країни Гузевим І.В. [4]. За цією методикою всі генофондові об'єкти розподі-

лено на 3 категорії: 1 – вітчизняний генофондовий об'єкт, який перебуває на грані зникнення; 2 – вітчизняні поліпшувальні породи, які мають відносно нормальну чисельність, генеалогічну структуру та комерційний статус; 3 – резервний генофонд кращих зарубіжних порід (відрідь, популяцій).

Результати досліджень. За даними Держплемреєстру (табл. 1), станом на 1.01.14 р. в Україні налічується 20 кінних заводів, 9 з яких є державними і понад 55 племінних конеферм.

Таблиця 1

**Динаміка кількості суб'єктів племінної справи у конярстві
за даними Держплемреєстру**

Породи	1.01.2002 р.			1.01.2008 р.			1.01.2014 р.		
	усього	КЗ	ПР	усього	КЗ	ПР	усього	КЗ	ПР
Українська верхова	23	8	15	55	12	43	28	7	21
Російська рисиста	14	3	11	20	3	13	11	3	8
Орловська рисиста	11	3	8	20	5	15	12	3	9
Новоолександрівська ваговозна	9	1	8	11	2	9	8	1	7
Чистокровна верхова	8	4	4	11	6	5	8	5	3
Торійська	4	-	4	8	-	8	2	-	2
Гуцульська	4	-	4	6	-	6	2	-	2
Тракененська	3	-	3	4	-	4	1	-	1
Поні	1	-	1	1	-	1	2	-	2
Вестфальська	-	-	-	1	1	-	1	1	-
Будьонівська	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Інші	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Разом по Україні	79	19	60	140	29	111	75	20	55

Останнім часом скорочується кількість господарств – суб'єктів із племінної справи в конярстві, які мають відповідний статус. Так, 2002 року статуси було присвоєно 79 господарствам. У 2008 році статуси кінного заводу та племрепродуктору мали вже 140 підприємств різних форм власності. На даний період ця цифра становить 75. При цьому загальна кількість підприємств по розведенню та утриманню коней збільшилась, але в основному за рахунок приватних власників, кінноспортивних організацій, клубів та туристичних закладів, яких сьогодні налічується близько 160.

Загальний генофонд племінного конярства України налічує 18 порід, при цьому чисельність порідних коней за даними державного племінного реєстру становить 4373 голови (табл. 2), яка у порівнянні з 2008 роком зменшилась на 3167 голів (або на 42 %).

За даними Держплемреєстру, на 01.01.2014 р. українська верхова порода коней залишається найбільш поширеною на території України, її чисельність становить 1466 голів. Кількість маточного поголів'я сьогодні становить 567 голів, що у порівнянні з 2008 роком менше майже на 50 %, а саме – 52,6 %. Відповідно, кількість активної частини жеребців-плідників також зменшилась на 42,6 %. Співвідношення маточного поголів'я та ремонтного молодняку змінилась і на сьогодні становить 94,4 %, або у порівнянні з 2008 роком – 63,8 %. Це свідчить як про

Таблиця 2

**Динаміка чисельності поголів'я порідних коней
за даними Держплемреєстру, голів**

Породи	1.01.2008 р				1.01.2014 р.			
	Усього	у т.ч.			Усього	у т.ч.		
		жер.	коб.	мол.		жер.	коб.	мол.
Українська верхова	2913	134	1196	763	1466	77	567	535
Російська рисиста	1297	57	432	378	562	35	207	226
Орловська рисиста	1113	58	378	271	840	51	309	239
Чистокровна верхова	758	37	301	202	632	24	222	262
Новоолександрівська ваговозна	523	39	239	187	424	16	176	182
Торійська	385	16	127	102	67	6	25	31
Тракененська	198	11	100	78	50	2	15	33
Гуцульська	168	17	94	38	108	7	50	31
Вестфальська	100	2	60	40	171	5	70	44
Будьонівська	50	2	26	15	-	-	-	-
Поні	35	7	22	6	53	7	25	23
Разом по Україні	7540	380	2975	2080	4373	230	1666	1606

затовареність господарств і неможливість реалізувати молодняк вчасно, так і про високий рівень ремонту табуна кіньми середньої якості, що не може сприяти бажаному відновленню поголів'я коней у найближчий час.

Російська рисиста порода налічує 562 голови, що на 735 голів менше ніж було 2008 року, при цьому маточне поголів'я скоротилося на 52,1 % (табл. 3).

Таблиця 3

**Тенденції зміни поголів'я коней в заводських породах
за періодами з 2002 по 2014 роки**

Породи	+/- коней за періодами					
	2002-2014рр.		2002-2008рр.		2008-2014рр.	
	коб.	мол.	коб.	мол.	коб.	мол.
Українська верхова	-59	+149	+570	+377	-629	-228
Російська рисиста	-117	-114	+108	+38	-225	-152
Орловська рисиста	+88	-33	+157	-1	-69	-32
Чистокровна верхова	-45	+103	+34	+43	-79	+60
Новоолександрівська ваговозна	-65	+34	-2	-5	-63	-5
Торійська	-32	-17	+70	+54	-102	-71
Гуцульська	+7	-1	+51	+6	-44	-7
Тракененська	-38	+20	+47	+65	-85	-45
Поні	+15	+10	+12	-7	+3	+17
Вестфальська	-	-	-	-	+10	+4
Будьонівська	-	-	+26	+15	-26	-15
Разом по Україні	-216	+126	+1093	+600	-1309	-474

Орловська рисиста – 840 голів коней усього, у тому числі 309 маток, при цьому, маточне поголів'я скоротилося на 18,3 %. Маточне поголів'я вітчизняних новоолександрівської та гуцульської порід зменшилось відповідно на 26,4 % та 46,8 %. Чистокровна верхова порода втратила 26,2 % загального поголів'я. Зникли та майже зникли з території України торійська, будьонівська та тракененська породи коней. Збільшилась чисельність тільки вестфальської породи коней та шетлендських поні відповідно на 41,5 % та 34 %.

Провідна роль по якісному поліпшенню кінського поголів'я на племфермах, господарствах різних форм власності, у приватному секторі, а також для призового бізнесу й кінного спорту відводиться кінним заводам. У дванадцятьох державних підприємствах налічується близько 1950 племінних коней, у тому числі 565 племінних маток.

Розвиток усіх державних кінних заводів визначається станом економіки сільськогосподарського виробництва. У сучасних умовах ринкових стосунків у державних кінних заводах необхідно докорінно змінити техніко-економічну стратегію призового і спортивного кіннозаводства, спрямовуючи її на обов'язкове збереження та значне підвищення якості виробничого складу, а також інтенсивніше ведення галузі. Мається на увазі, що краща за якістю частина племінного молодняка має проходити випробування на іподромах і виступати в класичних видах кінного спорту, а надалі – зараховуватися до виробничого складу кінних заводів, або проходити спеціальну підготовку до реалізації за високими цінами.

До 1991 року сільськогосподарські підприємства мали можливість купувати коней різних порід для поліпшення масового конярства, спортивних та інших цілей. Значна кількість верхових порід реалізовувалася до кінноспортивних організацій. На експорт щорічно постачалося до 100-120 голів молодняка, який забезпечував більшості кінним заводам рентабельне ведення галузі. У тих же господарствах, де затрати від реалізації коней не окупили витрат на їх утримання, її компенсували за рахунок додаткових, інтенсивніших галузей.

Різке звуження внутрішнього ринку реалізації племінних коней призвело до значного зниження реалізаційних цін. Продаж племінної продукції різним підприємствам, приватним власникам, а також за кордон на сьогодні становить лише незначну частину племінних ресурсів кін заводів.

За останні шість років немає жодного державного кінного заводу, який би вирощував коней незалежно від порідного напрямку, де б витрати на утримання компенсувалися виручкою від реалізації племпродукції. Особливо критична ситуація склалася в кін заводах рисистого і верхового напрямків. У результаті вирощування коней основних заводських порід низької якості та їх реалізації, державні кінні заводи мають значні збитки. Очевидно, що через важку економічну ситуацію в кінних заводах виникла реальна загроза втратити цінний генофонд як вітчизняних порід, так і порід світового значення. Запобігти цьому можна лише вживанням невідкладних заходів, як державою, так і безпосередньо кінними заводами, щодо поліпшення селекційних, технологічних, організаційних і маркетингових заходів, виходячи зі змін в економічних умовах сільськогосподарського виробництва.

Генетичні ресурси коней, що потребують збереження. В Україні спостерігається стійка тенденція до зменшення не тільки чисельності коней у породах, але і скорочення числа самих порід та суб'єктів племінної справи в конярстві (табл. 3).

Зважаючи на те, що поголів'я коней в останні роки значно скоротилось, до числа порід, які підлягають збереженню в Україні, відносяться майже всі по-

роди коней, але насамперед особливу увагу необхідно приділити вітчизняним породам коней, з яких одна порода відноситься до 2-ї категорії, і дві – до 1-ї категорії генофондового об'єкту.

Українську верхову породу (2 категорія), яка призначена для спортивного використання в класичних (олімпійських) видах кінного спорту – у виїзді, конкурі, триборстві, розводять у 7-и кінних заводах та 21 племконефермах, де налічується 1466 голів коней, у тому числі 567 маток і 77 жеребців-плідників української верхової та вихідних порід. Провідними господарствами є державні кінні заводи – Лозівський, Деркульський, Олександрійський та Дніпропетровський, а також приватні підприємства ТОВ “Харківський к-з”.

У племінних репродукторах не налагоджено на належному рівні відтворення поголів'я, структура поголів'я коней не відповідає вимогам селекції: дуже низький рівень виходу лошат, а у більшості господарств немає ремонтного поголів'я та якісних жеребців-плідників. У середньому по всіх господарствах дуже низька інтенсивність використання жеребців. Так, навантаження на 1 жеребця становить 10 конематок. Середня тривалість використання кобил – 12 років, з яких продуктивними є тільки 6-7. Вихід лошат у середньому по породі становить 45 %, у тому числі 48 % по провідних кінних заводах.

Основні лінії походять від родоначальників жеребців української верхової породи – Безпечного (орлово-розтопчинська х тракененська); чистокровної верхової – Фактотума, Гугенота, Хрустала; тракененської – Хобота, Водопада, Хініна та спорідненої групи Руафбольда (чистокровна верхова порода).

Чисельність, структура та розповсюдженість коней української верхової породи свідчить про можливість не тільки її зберігати, але і вдосконалювати шляхом чистопородного розведення найціннішої частини популяції, з урахуванням наявності у походженні рідкісних алелів, та робити підбір батьківських пар, які високо оцінені за всіма селекційними ознаками, із різних регіонів і господарств. Надлишок маток популяції відводити для схрещування з комерційними породами спортивного напрямку світового значення.

Новоолександрівська ваговозна [1 категорія] (транспортування легких вантажів у колективних та приватних господарствах) – вітчизняна порода коней. Використовується для покращення масового конярства, на сільськогосподарських роботах, виробництва кумису. Чисельність становить 176 голів племконематок та 16 жеребців-плідників. Середнє навантаження племконематок на 1 жеребця до 11 голів. Проблеми у породі пов'язані з недостатньою чисельністю племінного поголів'я для ефективного ведення селекційної роботи. Відсутність системи випробувань та комерційного значення породи призводить до її занепаду та окупності в цілому.

Провідними господарствами є державні Дібрівський та Новоолександрівський (в якому відновлено роботу з цією породою) кінні заводи та приватні господарства СК “Шаболат” та СТОВ “Ланн”.

Гуцульська аборигенна порода [1 категорія] (використання в гірських районах України, як транспортна, в'ючна та для прогулянок). Створена в Східних Карпатах, тому батьківщиною цієї породи є гірські регіони Східних Карпат. В Україні Гуцульщина охоплює територію трьох областей – Закарпатської, Івано-Франківської та Чернівецької. Назва породи походить від назви цього регіону.

Гуцульська порода – дуже типова гірська порода. Коні маленькі та костисті, непримхливі до їжі, довговічні, мають правильний тип, суху конституцію і щільний копитний ріг, дуже витривалі та добре пристосовані до проживання в горах. Коні добре підходять для туризму, кінських пробігів і дитячої їзди верхи.

Висота в холці (см): жеребців – 139-145, кобил – 137-142. Масть у більшості гніда з темним ременем уздовж спини, також може бути булана, ворона, руда, сіра, мишаста. Характерні риси породи – збровидні смужки на передпліччях і в області лопаток. Середнє навантаження племконематок на 1 жеребця до 6 голів. Розведення гуцульських коней базується на використанні плідників семи провідних ліній: Хробі, Горала, Гургула, Прислопа, Оусора, Петросу і Полана.

Більшість проблем пов'язані з недостатньою чисельністю племінного поголів'я для ефективного ведення селекційної роботи. Окультурування породи може призвести до поступового зникнення її унікальних робочих якостей та адаптаційної здатності. Але розповсюдженість породи в інших країнах Європи та наявність міжнародної асоціації коней гуцульської породи дає надію на проведення обміну генетичним матеріалом для покращень її цінних якостей.

На підставі проведених досліджень пропонується низка організаційних та селекційних рішень щодо покращення вітчизняного конярства в контексті збереження біорізноманіття генетичних ресурсів коней, а саме:

- З метою вживання заходів щодо підтримки достатнього рівня генетичної мінливості, специфічності, адаптаційної здатності та рівня інбридингу у малочисельних популяціях, необхідно спільно з установами-співвиконавцями програми “Збереження генофонду” розробити та впровадити селекційну програму збереження та удосконалення заводських порід коней в Україні;

- Розроблення положення про генофондові об'єкти як для порід, яких розводять на території України, так і для племгосподарств. Проведення моніторингу, оцінки та паспортизації порід;

- Співпраця з міжнародними організаціями з питань реєстрації, оцінки та аналізу генетичного матеріалу. Для розширення спектру досліджень, у відповідності до вимог ФАО, проводити поглиблений аналіз генетичного матеріалу за 30 мікросателітами і відібрати по кожній породі 40 зразків крові неспоріднених особин та зберігати у Банку генетичних ресурсів Інституту розведення і генетики тварин НААН України;

- Для розведення “в собі” транскордонних порід та прилиття у вітчизняні породи частки крові поліпшуючих, необхідно імпортувати тільки адекватно оцінений і перевірений генетичний матеріал. Проведення ДНК-експертизи походження. Збільшення об'ємів штучного осіменіння та трансплантації ембріонів;

- Співпраця з Федерацією кінного спорту України з питань єдиної реєстрації походження та проведення випробувань для молодих жеребців і кобил (для української верхової породи);

- Популяризація коней вітчизняної селекції – проведення виставок, показів, аукціонів;

- Удосконалення системи підготовки спеціалістів по конярству (оцінщиків, ковалів, спеціалістів по відтворенню, жокеїв, наїзників, берейторів).

Висновки:

1. В останній період загальний стан племінного конярства в цілому значно погіршився. Кількість поголів'я, що є в Україні, недостатня для ведення ефективної селекційної роботи з породами. Особливо питання збереження й відновлення генофонду стосується гуцульської, новоолександрівської ваговозної та української верхової порід коней, унікальні продуктивні якості якої оцінили у багатьох країнах.

2. Для постійного удосконалення генофонду порід, підвищення рівня генетичного потенціалу роботоздатності коней необхідно подальше вивчення теоретичних і практичних закономірностей мінливості, поєднання та успадкування

племінної цінності. Чітке знання цих закономірностей дасть змогу на науковій основі проводити планування необхідної кількості ремонтних жеребців із метою одержання плідників певного рівня племінної цінності та розробляти оптимальні селекційні моделі покращення вітчизняних порід коней різних напрямів використання. На особливу увагу заслуговують питання щодо об'єктивної оцінки найбільш важливих особливостей порід, їх специфіки з метою спрямованого відбору найбільш цінного оригінального спадкового матеріалу.

3. Необхідне зменшення селекційного тиску окремих плідників, що веде до скорочення біорізноманітності генофонду і збільшення вірогідності рецесивних мутацій або прояву напівлетальних чинників. Негативний вплив посилення стабілізуючого добору виражається також у нівелюванні міжструктурних (лінійних, родинних) відмінностей.

Бібліографічний список

1. Проблеми збереження локальних порід худоби на Україні / Ф. Ф. Ейнер, О. П. Дасюк, Б. Є. Подоба [та ін.] // Вісник с.-г. науки. – 1973. – № 11. – С.78-82.
2. Національна програма збереження та раціонального використання генетичних ресурсів сільськогосподарських тварин України / М. В. Зубець, В. П. Буркат, М. Я. Єфіменко [та ін.] // Розвиток наукової спадщини акад. М.Ф.Іванова щодо породоутворення та селекції сільськогосподарських тварин. – К.: Асоціація „Україна”, 1996. – С. 53-56.
3. Генетика, селекція и биотехнология в скотоводстве / Зубец М. В., Буркат В. П., Мельник Ю. Ф. [и др.]; под ред. М. В. Зубца, В. П. Бурката. – К.: БМТ, 1997. – 722 с.
4. Гузев І. В. Методологія збереження біорізноманіття генетичних ресурсів тваринництва України : автореф. дис. ... д-ра. с.-г. наук : 06.02.01/ Гузев І. В. – К., 2012. – 40 с.
5. Генетичні ресурси коней в Україні / П. І. Вербицький [та ін.] // Науково-технічний бюлетень / ІТ УААН. – Х., 2008. – № 98. – С. 3–11.
6. Волков Д. А. Сучасний стан української верхової породи / Д. А. Волков, А. М. Латка // Державна книга племінних коней Української верхової породи. – К., 2008. – Т. 6. – С. 14–29.
7. Програма селекції коней української верхової породи на 2003–2010 роки / Мельник Ю. Ф. [та ін.]. – К.: Аграрна наука, 2003. – 96 с.
8. Katherine M. Genetic Evaluation of Show Jumping Horses in Ireland / Katherine M., Quinn M.Agr.Sc. // Irish Horse Board Department of Agriculture and Food Block B, Maynooth Business Campus Maynooth Co Kildare, June 2005. – 85 с.
9. Положення про централізований племінний облік у конярстві : [Нормативно-практ. вид.] / Мельник Ю. Ф. [та ін.]. – К.: Аграрна наука, 2003. – 111 с.
10. Бондаренко О. В. Програма генетичного поліпшення спортивних коней в Україні // Науково-технічний бюлетень / ІТ УААН. – Х., 2008. – № 98. – С.23-33.
11. Платонова Н. П. Шляхи підвищення конкурентоспроможності вітчизняного конярства / Платонова Н. П., Гончаренко О. В. / Науковий вісник Львівського НАВМ ім. С. З. Гжицького: // Зб. наук. пр. – Львів, 2009. – Т. 11. – 3(42), Ч. 2. – С. 319–324.
12. Наукові і прикладні аспекти генетичного моніторингу у тваринництві / В. П. Буркат, М. Я. Єфіменко, Б. Є. Подоба, В. В. Дзіцюк // Вісник аграрної науки. – 2003. – №5. –С.32-40.

НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ СОХРАНЕНИЯ ГЕНОФОНДА ОТЕЧЕСТВЕННЫХ ПОРОД ЛОШАДЕЙ В УКРАИНЕ

Гладий М. В., Бондаренко О. В., Вишнеvский Л. В., Ильницкая Т. С., Институт разведения и генетики животных НААН

В данной статье представлен анализ современного состояния генофонда отечественных пород лошадей в Украине. Проведена оценка динамики количества субъектов племенного дела в коневодстве и численности поголовья породных лошадей. Определены категории генофондовых объектов с классификацией по их сохранению. Выявлены пути сохранения и совершенствования племенных ресурсов отечественных пород лошадей. Освещены мероприятия дальнейшего развития генофондовых объектов. Представлены тенденции изменения поголовья лошадей за 12 летний период и роль ведущих хозяйств при сохранении и совершенствовании основных пород лошадей в Украине.

Ключевые слова: лошадь, порода, генофондовый объект, конный завод, украинская верховая, гуцульская, новоалександровская тяжеловозная.

SOME ASPECTS OF THE CONSERVATION GENETIC FUND DOMESTIC SORTS OF THE HORSES IN UKRAINE

Glady M., Vishnevsky L., Bondarenko O., Ilnitskaya T.; Institute of animals breeding and genetics of the UAAS

This article presents an analysis of the current state of the genetic fund of domestic breeds of horses in the Ukraine. An assessment of the dynamics of the number of subjects in the equine breeding and livestock numbers breed horses. Categories of objects genetic fund classification for their conservation. The ways of maintaining and improving the breeding of domestic resources breeds of horses. Further development activities covered genetic fund objects. Presented horse population trends for the 12 year period and the role of the leading economies in the conservation and improvement of the main breeds of horses in Ukraine.

Keywords: horse, breed, genetic fund object stud, horse Ukrainian, Hutsul, No-vooleksandrivsky heavy draft.